

DD1385

Programutvecklingsteknik

Fler bilder till föreläsning 4

Innehåll

- ▶ Trådar i Java
- ▶ swing- klassen Timer
- ▶ Klient-Server-program

Trådar

- ▶ Tråd = enkel process
- ▶ Ett program kan ha flera trådar, flera aktiviteter pågår “samtidigt” i programmet.
- ▶ Javaprogram utan grafik har **minst en tråd** (**maintråden**)
- ▶ Javaprogram med grafik har **minst två trådar** (**maintråden och grafiktråden**)
- ▶ Man kan skapa egna trådar

När behövs egna trådar ?

Tung bakgrundsaktivitet t.ex.

hämta stor bild, spela musik, beräkning

Aktiva objekt t.ex.

klocka, klientanslutningar till en server
producent/konsument – tillämpningar

Animering, simulering

Hur gör man?

Alternativ:

1. Ärv från klassen `Thread`
2. Implementera gränssnittet `Runnable`
(när klassen måste ärvas från annan klass)
3. Enkla animeringar:
använd `javax.swing.Timer`

1) extends Thread

```
class Active extends Thread {  
    Active() {  
        // start the Thread,  
        // can be done later  
        start();  
    }  
  
    public void run() {  
        // Define the Threads activity  
        // There is usually a loop here  
    }  
}
```

Några metoder i Thread

`run()` trådens aktivitet

`start()` starta, `run()` körs

`sleep(ms)` vänta

`interrupt()` tråden avbryts, kan ej återstarta

`join()` invänta trådens slut

Litet trådexempel

Ett aktivt objekt skriver ut ett meddelande med visst tidsintervall.

```
class Active extends Thread {  
    String text;           // the message  
    int pause;  
    int n;                  // to count the printings  
    Active(String t, int p) {  
        text = t;  
        pause = p;  
        start();           // start the thread  
    }  
  
    public void run() {  
        :  
        // see next page  
    }  
}
```


Litet trådexempel, fortsättning.

```
class Active extends Thread {  
  
    // as previous page  
  
    public void run() {  
        while (n < 10) { // max 10 printings  
            try {  
                Thread.sleep(pause*1000);  
            }  
            catch (InterruptedException ie){}  
            System.out.println(text + " " + n);  
            n++;  
        }  
        System.out.println(text + " finished");  
    }  
}
```

Att avbryta en tråd

```
class Active extends Thread {
    boolean keepRunning = true;
    :
    public void run() {
        while (keepRunning) {
            try { Thread.sleep(pause*1000);}
            catch (InterruptedException ie)
                { keepRunning = false; }
            System.out.println(text);
        }
        System.out.println(text + " _was_interrupted");
    }
}
:
Active theThread = new Active(...);
...
theThread.interrupt();
```

2) implements Runnable

```
class Active implements Runnable {  
    Thread activity;  
  
    Active() {  
  
        // Create Thread, connect to this object  
        activity = new Thread(this);  
  
        activity.start();    // now or later  
    }  
  
    public void run() {  
        // Define the Threads activity  
        // There is usually a loop here  
    }  
}
```

3) javax.swing.Timer

har konstruktorhuvud

```
Timer ( int delay ,  
        ActionListener listener )
```

kommer att upprepa anropet

```
listener.actionPerformed ( ... )
```

med tidsintervallet delay.

Några metoder i javax.swing.Timer:

```
stop()    start()    setDelay(delay)
```

Tråd(o)säkerhet

Klassiskt exempel

```
class Konto {  
    private int saldo;  
  
    public void taUt(int b){  
        saldo = saldo - b;  
    }  
}
```

Om två trådar samtidigt vill ta ut pengar från samma konto kan det bli problem.

Lösning

Klassiskt exempel

```
class Konto {  
    private int saldo;  
  
    public synchronized void taUt(int b){  
        saldo = saldo - b;  
    }  
}
```

synchronized $\Rightarrow$ **Konto-objektet** låses
medan metoden **taUt()** exekverar.

Inga andra trådar kan köra synkroniserade metoder
på objektet medan **taUt()** exekverar

Singleton nr 2 är ej trådsäker

Skapar objektet i en metod, två trådar kan anropa samtidigt. Lägg till **synchronized**

```
public class Singleton {  
    private static Singleton theInstance = null;  
    private Singleton () {}  
    public synchronized static Singleton  
        getInstance() {  
        if (theInstance == null)  
            theInstance = new Singleton();  
        return theInstance;  
    }  
}
```

Program som kommunicerar

Viktiga begrepp:

- ▶ **IP-adresser** - t.ex. `student-shell.sys.kth.se`
eller `130.237.227.16`
- ▶ **Portar** – logiska anslutningspunkter till dator, numrerade 0...65535. 0...1024 är reserverade:
  - ▶ 13 för datum/tid
  - ▶ 21 för ftp
  - ▶ 23 för telnet
  - ▶ 80 för HTTP

Övriga nummer får användas fritt

- ▶ **Sockets** - själva anslutningen med möjlighet att ta emot och sända data.

Client-Server

Uppkopplad förbindelse

- ▶ **Serverprogram** - program som väntar på att bli kontaktat av klienter
- ▶ **Klientprogram** - program som kopplar upp sig
- ▶ **Sockets** - en socket i varje ände av förbindelsen
I Java: `Socket` hos klienten, `ServerSocket` hos servern
- ▶ **Strömmar** - Varje socket har en utström och en inström

Klientens uppkoppling, ip-adr och portnr kända

```
try{  
    Socket sock =  
        new Socket(ipAdress , portnr );  
}  
catch (IOException e) {  
    System.out.println(" Ingen _anslutning" );  
}
```

Strömmar för kommunikation

```
InputStream in = sock.getInputStream();  
OutputStream out = sock.getOutputStream();  
  
out.flush() krävs för sändning
```

SSP-servern för labb 3

- ▶ En ServerSocket väntar på att klienter ska ansluta
- ▶ En tråd skapas och startas för varje klient.
- ▶ Tråden är ett objekt av
`class ClientHandler extends Thread`

SSP-servern för labb 3

```
import java.net.*;
import java.io.*;
import java.util.*;
public class Server4712 {
    public static void main(String[] a) {
        try {
            ServerSocket sock =
                new ServerSocket(4712,100);
            while (true)
                new ClientHandler(sock.accept()).start();
        }
        catch (IOException ioe) {
            System.out.println(ioe);
        }
    }
}
```

SSP-servern, Clienthandler-klassen

```
class Clienthandler extends Thread {  
    static int antaltradar=0;  
    BufferedReader in;  
    PrintWriter ut;  
    public Clienthandler(Socket socket){  
        try {  
            in=new BufferedReader(  
                new InputStreamReader(  
                    socket.getInputStream());  
            ut=new PrintWriter(  
                socket.getOutputStream());  
        }  
        catch(IOException e){System.err.println(e);}  
    }  
    // metoden run finns här  
}
```

metoden run() i Clienthandler

```
public void run() {  
    Random random=new Random();  
    String [] hand={"STEN" ,"SAX" ,"PASE" };  
    try {  
        // halsningar  
        while(true) {  
            String indata = in.readLine();  
            if(indata==null || indata.equals(""))  
                break;  
            ut.println(hand[random.nextInt(3)]);  
            ut.flush();  
        }  
        // avslutning  
    }  
    catch(Exception e) {  
        System.err.println(e);  
    }  
}
```

delar av run() i Clienthandler

```
// halsningarna
String namn=in.readLine();
System.out.println
    ((++antaltradar)+" : "+namn);
ut.println("Hej , "+namn);
ut.flush();

// avslutning
System.out.println("Nu slutade "+namn);
antaltradar--;
```

Producent-konsument-tillämpning

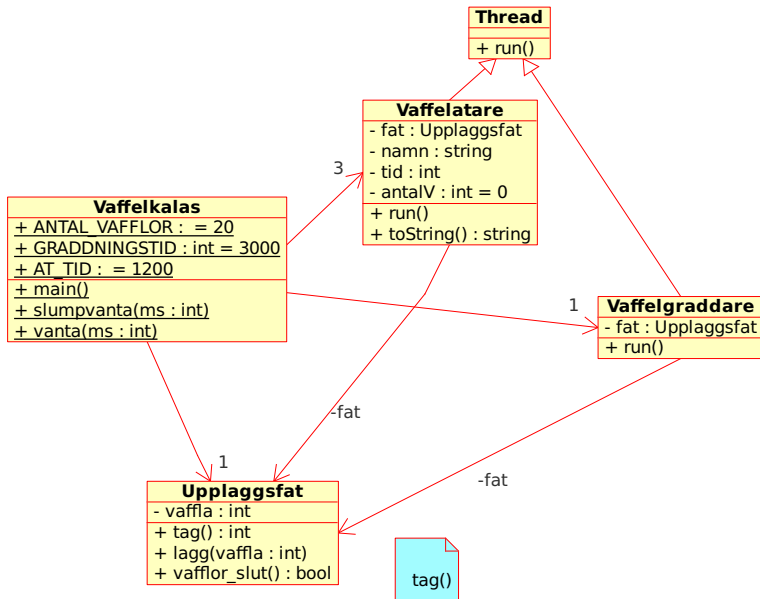
- ▶ Producenterna är aktiva objekt (trådar)
- ▶ Konsumenterna är aktiva objekt (trådar)
- ▶ Ett kontrollobjekt har synkroniserade metoder som anropas av producent och konsument
- ▶ Producenter och konsumenter läggs i vänteläge resp. återaktiveras via kontrollobjektet

Exempel: Våffelkalas

- ▶ Producent: `Vaffelgraddare` extends `Thread`
- ▶ Konsumenter: `Vaffelatare` extends `Thread`
- ▶ Kontrollobjekt: `Upplaggsfat`, rymmer `en enda` våffla.
- ▶ När en våffla ligger på fatet får producenten vänta
- ▶ När fatet är tomt kan producenten lägga dit våffla
- ▶ När fatet är tomt får konsumenterna vänta
- ▶ När en våffla ligger på fatet kan en konsument ta den
- ▶ Gräddaren lägger våfflor `1,2,3, ... 20` på fatet.
Ätarna tar dem!
- ▶ All kod läggs på kurshemsidan: `Vaffelgraddare`,
`Vaffelatare`, `Upplaggsfat`, `Vaffelkalas`

Producent-konsument-exempel: Våffelkalas


```
public class Upplaggsfat {  
    private int vaffla=0;  
    private boolean vafflorSlut = false;  
  
    public boolean vafflorSlut () {  
        return vafflorSlut;  
    }  
  
    public synchronized void lagg(int nyVaffla){  
        while (vaffla > 0) {  
            try{  
                wait();  
            } catch(Exception e){};  
        }  
        vaffla = nyVaffla;  
        notify();  
    }  
}
```

// fortsattning foljer

```
public synchronized int tag(){  
    while (vaffla==0 && !vafflorSlut()) {  
        try{  
            wait();  
        } catch(Exception e){};  
    }  
    int tagenVaffla = vaffla;  
    vaffla=0;  
    notify();  
    if (tagenVaffla == Vaffelgraddare.ANTAL_VAFFLOR)  
        vafflorSlut = true;  
    return tagenVaffla;  
}
```

Viktiga metoder

- ▶ `wait()`, från `Object`, aktuell tråd läggs i vänteläge
- ▶ `notify()`, från `Object`, någon av de väntande trådarna startar igen
- ▶ `synchronized` **nödvändigt**, annars kan flera ta samma våffla